

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 96/07-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 16. apríla 2008 vo veci sťažnosti S., T., zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., Advokátska kancelária, K., pre nezákonnosť a neústavnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci S. konaných 2. decembra 2006, za účasti politických strán: A., S., Ľ., S. a nezávislých kandidátov A. B. a J. L., takto

r o z h o d o l :

1. Z r u š u j e rozhodnutie miestnej volebnej komisie v obci S. zapísané v zápisnici o výsledku volieb do Obecného zastupiteľstva obce S. konaných 2. decembra 2006 v časti týkajúcej sa poslancov P. M., S., a Ľ. B., S.

2. Návrh na vyhlásenie volieb do Obecného zastupiteľstva obce S. za neplatné z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. PL. ÚS 96/07 z 20. júna 2007 prijal na ďalšie konanie volebnú sťažnosť S., T. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., Advokátska kancelária, K., pre nezákonnosť a neústavnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci S. konaných 2. decembra 2006.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že sa zúčastnila volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci S. nominovaním svojich dvoch kandidátov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva.

Podľa názoru sťažovateľky *„v miestnych voľbách došlo k porušeniu zákona a Ústavy Slovenskej republiky z nasledovných dôvodov:*

Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v platnom znení, volebné komisie sa utvoria z rovnakého počtu zástupcov politických strán a politických hnutí a koalícií politických strán a politických hnutí (ďalej len „politické strany“) za podmienok uvedených v zákone. Mená a priezviská zástupcov a ich náhradníkov s uvedením adresy oznamujú politické strany tomu, kto zvoláva prvé zasadanie volebnej komisie. V prípade ochorenia, vzdania sa, opakovanej neúčasti alebo zániku funkcie člena volebnej komisie povolá jej predseda náhradníka. Podľa § 14 ods. 1 Miestna volebná komisia musí mať najmenej päť členov. Ak miestna volebná komisia nie je v tomto počte vytvorená spôsobom uvedeným v odseku 1, vymenuje zostávajúcich členov starosta obce.

Za predsedu volebnej komisie bol menovaný kandidát politickej strany A., ktorý však mesiac pred voľbami oznámil, že sa volieb nemôže zúčastniť. Vzhľadom na to, že sa jednalo o predsedu volebnej komisie, doplniť správny počet členov volebnej komisie mohla iba starostka obce. Tá tak učinila až v deň volieb a za predsedníčku volebnej komisie vymenovala osobu T. H., ktorá nebola zvolená žrebom, ako to uvádza zápisnica. Vzhľadom na to, že predsedníčka zložila svoj sľub až v deň konania volieb, nezúčastnila sa žiadneho školenia. Týmto konaním starostky bolo zabránené zákonnému priebehu prípravy volieb,

pretože miestna volebná komisia ako orgán verejnej správy nemal, až do dňa konania volieb, vymenovaného svojho predsedu, ktorý koordinuje jeho činnosť a zodpovedá za riadne plnenie úloh.“

Sťažovateľka svoju sťažnosť ďalej oprela o tvrdené porušenia ďalších ustanovení zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“). Jednak porušenie ustanovenia § 36 volebného zákona, v súvislosti s ktorým uvádza, že sčítania hlasov po ukončení volieb sa zúčastnila starostka obce, ktorá na to nemala povolenie miestnej volebnej komisie, keďže neexistuje žiadne uznesenie miestnej volebnej komisie, ktoré by potvrdzovalo opak.

Ďalej sťažovateľka namietala porušenie ustanovenia § 45 volebného zákona, podľa ktorého výsledky volieb do orgánov územnej samosprávy spôsobom v mieste obvyklým bezodkladne po podpísaní zápisnice uverejňuje miestna volebná komisia. Podľa vyjadrenia sťažovateľky v obci S. boli výsledky volieb vyhlásené starostkou obce, ktorá nebola členkou volebnej komisie. V tomto kontexte sťažovateľka uvádza: *„Tieto výsledky volieb vyhlásila v miestnom rozhlase dvakrát a dvakrát boli iné.“* Ako dôkazy na preukázanie tohto tvrdenia priložila sťažovateľka čestné vyhlásenia obyvateľov obce.

V závere argumentácie sťažovateľka uviedla: *„Zápisnica o výsledku volieb pritom obsahovala výsledky volieb, ktoré nekorešpondovali s výsledkami vyhlásenými v miestnom rozhlase. Členka volebnej komisie Mgr. I. P. (ktorú navrhujeme v konaní vypočuť) sa vyjadrila, že štyria kandidáti mali pri sčítaní rovnaký počet hlasov a preto došlo k omylu pri vyhlasovaní výsledkov. Zo zápisnice o výsledku volieb však rovnosť hlasov je zjavná až pri kandidátoch, ktorí vraj neboli za poslancov zvolení. Pri tom sa medzi nimi nachádzal J. F. a P. L., ktorí boli v rozhlase oznámení ako zvolení. Sme presvedčení, že práve zverejňovanie výsledkov volieb týmto nezákonným spôsobom je dôkazom toho, čo starostka v telefonickom rozhovore potvrdila p. T. I. (ktorú navrhujeme v konaní vypočuť) a to, že dopísala hlasy kandidátom, podľa jej uváženia.“*

Všetky uvedené skutočnosti považuje sťažovateľka za hrubé a závažné porušenie volebného zákona premietnuté do porušenia ústavných princípov volebného práva, ktorými

bol ovplyvnený priebeh a výsledok volieb poslancov obecného zastupiteľstva. Sťažovateľka preto navrhla, aby ústavný súd „vyhlásil voľby poslancov do miestneho zastupiteľstva v obci S. z 02.12.2007 za neplatné ...“.

II.

Z dokladov predložených sťažovateľkou a účastníkmi konania, z výsluchov členov volebnej komisie a z dokladov miestnej volebnej komisie boli zistené tieto skutočnosti:

Sťažovateľka sa zúčastnila volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci S. nominovaním dvoch svojich kandidátov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva, a to kandidátov na jej zaregistrovanej kandidátnej listine uvedených v tomto poradí: 1. P. L., 2. R. I.

Zo zápisnice „z voľby predsedu MVK zo dňa 2.12.2006“ ústavný súd zistil, že 2. decembra 2006 z dôvodu neúčasti zvoleného predsedu miestnej volebnej komisie M. P., miestna volebná komisia povolala ako náhradníka politickej strany – A. Mgr. I. P., ktorá sa po zložení sľubu ujala svojej funkcie. Nový predseda miestnej volebnej komisie bol určený žrebovaním, ktoré viedol jej podpredseda a ktorý vyžreboval z ostatných členov T. H.

Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci S. z 2. decembra 2006 boli za poslancov do obecného zastupiteľstva zvolení títo kandidáti s nasledovným počtom získaných platných hlasov:

1. A. B. (nezávislý kandidát) 36 hlasov;
2. J. L. (nezávislý kandidát) 26 hlasov;
3. M. D. (A.) 25 hlasov;
4. Ľ. B. (koalícia S., S., Ľ.) 21 hlasov;
5. P. M. (koalícia S., S., Ľ.) 20 hlasov.

V čestnom vyhlásení predloženom sťažovateľkou obyvatelia obce vyhlásili, že bývalá starostka obce Mgr. A. I. v miestnom rozhlase vyhlásila uvedené mená kandidátov zvolených za poslancov do obecného zastupiteľstva: A. B., J. L., M. D., P. L. a J. F.

Na základe výzvy ústavného súdu a poskytnutej možnosti vyjadriť sa predložila ako účastník konania svoje stanovisko len S. prostredníctvom Okresnej rady S. R., v ktorom okrem iného uviedla: „*K námietke o neregulárnosti a manipulácii volieb sa vyjadrila Mgr. I. P., bytom S., ktorá bola členkou volebnej komisie, že údaj nie je pravdivý a voľby prebehli v súlade s volebným zákonom. Priznala svoju chybu, že sa pomýlila pri sčítavaní hlasov, táto chyba bola pri opätovnom prepočítavaní odstránená a v zápisnici boli uvedené správne údaje. Toto potvrdil aj pán M. S., bytom S. Obidvaja uviedli, že takto vypovedali pred políciou. Taktiež obaja popreli, že by sa bývalá starostka zdržiavala vo volebnej miestnosti. Taktiež popreli, že by predsedníčku volebnej komisie určila starostka, doplnila len potrebný počet o náhradníčku a členovia komisie si predsedníčku vylosovali, o čom hovorí pripojená zápisnica. Bývalá starostka p. Mgr. A. I. priznala chybu, že vyhlásila do obecného rozhlasu predčasne nesprávne výsledky volieb, po kontrolnom prepočítaní hlasov svoje vyhlásenie opravila, táto chyba však neovplyvnila výsledky volieb.*“

K okolnostiam priebehu volieb do orgánov miestnej samosprávy v obci S. konaných 2. decembra 2006 boli ústavným súdom 19. novembra 2007 vypočutí členovia miestnej volebnej komisie: M. S., J. S., R. I., Mgr. I. P. a T. H.

Svedok M. S. vo svojej výpovedi potvrdil pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici o voľbe predsedu miestnej volebnej komisie 2. decembra 2006. Vyjadril sa, že pri zisťovaní výsledku volieb, teda pri sčítaní hlasov miestnou volebnou komisiou sa nevyskytli žiadne problémy. Uviedol tiež, že výsledky volieb uverejnila bývalá starostka obce v miestnom rozhlase ešte v deň konania volieb, a to dvakrát. Svedok ďalej uviedol, že volebná komisia ju vyhlásením výsledkov nijako nepoverila, neodovzdala jej písomné výsledky volieb. Svedok sa vyjadril, že podľa jeho názoru si tieto výsledky bývalá starostka vypočula cez kuchynku, ktorá susedí s miestnosťou, v ktorej volebná komisia zasadala. Svedok na záver uviedol, že osobne toto vyhlásenie výsledkov nepočul, o týchto skutočnostiach sa dozvedel sprostredkovane.

Svedok J. S. vo svojej výpovedi potvrdil pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici o voľbe predsedu miestnej volebnej komisie 2. decembra 2006. Uviedol, že zisťovanie výsledku volieb sa uskutočnilo tak, že po prvotnom sčítaní hlasov na hlasovacích

lístkoch volebná komisia ešte dvakrát skontrolovala správnosť sčítania. Svedok zároveň vylúčil akýkoľvek pokus o následnú úpravu hlasovacích lístkov. Svedok sa vyjadril, že volebná komisia výsledky volieb neuverejňovala, vyhlásila ich v deň konania volieb v miestnom rozhlase, a to jedenkrát, bývalá starostka obce Mgr. I., ktorej však volebná komisia výsledky oficiálne nijako neodovzdala. Svedok usúdil, že si tieto výsledky zrejme vypočula vo vedľajšej susediacej miestnosti.

Svedok R. I. vo svojej výpovedi potvrdil pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici o voľbe predsedu miestnej volebnej komisie 2. decembra 2006. Uviedol, že v rámci zisťovania volebných výsledkov sa po prvotnom sčítaní hlasov vykonala aj kontrola správnosti sčítania. Svedok sa vyjadril, že výsledky volieb vyhlásila ešte v deň volieb v miestnom rozhlase bývalá starostka, a to jedenkrát, osobne toto vyhlásenie nepočul, pretože sa nachádzal vo volebnej miestnosti.

Svedkyňa Mgr. I. P. vo svojej výpovedi potvrdila pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici o voľbe predsedu miestnej volebnej komisie 2. decembra 2006. Uviedla, že v rámci zisťovania volebných výsledkov osobne vykonala sčítanie hlasov na hlasovacích lístkoch. Keďže mala pocit, že pri kandidátoch s rovnakými priezviskami urobila chybu, vykonali ďalší členovia komisie prepočítanie hlasov, pričom výsledok tohto prepočítania bol zapísaný do zápisnice. Svedkyňa tiež uviedla, že výsledky volieb vyhlásila bývalá starostka Mgr. I., a to v čase, keď sa odovzdané hlasy ešte iba prepočítavali. Podľa vyjadrenia svedkyne starostka vyhlásenie uskutočnila prostredníctvom miestneho rozhlasu, ktorý v obci považujú za obvyklý prostriedok na uverejňovanie volebných výsledkov.

Svedkyňa T. H. vo svojej výpovedi potvrdila pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici o voľbe predsedu miestnej volebnej komisie 2. decembra 2006. Svedkyňa uviedla, že pri zisťovaní výsledkov volieb sa pri prvotnom sčítaní vyskytli chyby, preto volebná komisia pristúpila ku kontrole správnosti sčítania. Svedkyňa uviedla, že výsledky volieb vyhlásila v miestnom rozhlase bývalá starostka Mgr. I., a to prvýkrát ešte počas toho, ako volebná komisia vykonávala kontrolu prvotného sčítania, následne po vykonaní tejto kontroly vyhlásila bývalá starostka podľa vyjadrenia svedkyne už správne výsledky.

Na záver svedkyňa uviedla, že tieto správne výsledky volieb bývalej starostke oznámila členka komisie – Mgr. P.

III.

Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa § 62 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) si ústavný súd vyžiada všetky doklady a správy týkajúce sa volieb.

Podľa § 63 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže vyhlásiť voľby za neplatné, zrušiť napadnutý výsledok volieb, zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený, ako aj sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 11 ods. 4 volebného zákona volebné komisie sa utvoria z rovnakého počtu zástupcov politických strán a politických hnutí a koalícií politických strán a politických hnutí (ďalej len „politické strany“) za podmienok uvedených v § 12 ods. 1, § 13 ods. 1, § 14 ods. 1 a § 15 ods. 1. Mená a priezviská zástupcov a ich náhradníkov s uvedením adresy oznamujú politické strany tomu, kto zvoláva prvé zasadanie volebnej komisie. V prípade ochorenia, vzdania sa, opakovanej neúčasti alebo zániku funkcie člena volebnej komisie povolá jej predseda náhradníka. Vzatie späť kandidátnej listiny politickou stranou má za následok zánik členstva zástupcov politickej strany v príslušnej volebnej komisii. Funkcia člena volebnej komisie zaniká aj dňom doručenia písomného oznámenia politickej strany, ktorá ho delegovala, alebo oznámenia člena o vzdaní sa funkcie predsedovi volebnej komisie.

Podľa § 11 ods. 7 volebného zákona volebná komisia na svojom prvom zasadaní určí dohodou zo svojho streda predsedu a podpredsedu. Ak nedôjde k dohode, určí sa predseda a podpredseda žrebovaním. Žrebovanie riadi najstarší člen volebnej komisie.

Podľa § 41 ods. 2 volebného zákona v miestnosti, kde miestna volebná komisia sčítava hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie Ústredná volebná komisia.

Podľa § 45 volebného zákona miestna volebná komisia uverejní spôsobom v mieste obvyklým bezodkladne po podpísaní zápisnice o výsledku volieb v obci výsledky volieb do obecného (mestského) zastupiteľstva (...).

V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd využíva svoju právomoc pri zistení neústavnosti alebo nezákonnosti volieb a vyhlási voľby za neplatné alebo zruší výsledok volieb podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, pričom sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie ustanovení upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 32/03). Len domnienka nesprávnosti výsledku volieb nie je dôvodom na rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by zrušil výsledok volieb (PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03).

Základným predpokladom na zrušenie výsledku volieb je však preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 32/03).

1. Sťažovateľka namietajú nezákonnosť a neústavnosť priebehu volieb opiera o tvrdené porušenie niekoľkých ustanovení volebného zákona. V prvom prípade ide o okolnosti týkajúce sa postupu pri ustanovení nového predsedu miestnej volebnej komisie. Ďalej sťažovateľka namieta porušenie ustanovenia § 41 volebného zákona (sťažovateľka nesprávne označila v sťažnosti § 36 volebného zákona, ktorý sa vzťahuje na okrskovú volebnú komisiu), keď sa podľa vyjadrenia sťažovateľky mala aktu sčítania hlasov

po ukončení volieb zúčastniť neoprávnená osoba – bývalá starostka obce Mgr. A. I. Sťažovateľka tiež namieta porušenie ustanovenia § 45 volebného zákona týkajúceho sa spôsobu uverejnenia výsledkov volieb, ktoré podľa jej vyjadrenia v obci S. nevyhlásila miestna volebná komisia, tak ako to požaduje volebný zákon, ale bývalá starostka obce Mgr. A. I. Navyše sťažovateľka upozorňuje na skutočnosť, že toto vyhlásenie uskutočnila starostka dvakrát, v oboch prípadoch s odlišnými výsledkami, čo považuje za dôkaz manipulácie s hlasovacími lístkami zo strany starostky (dopisovanie hlasov).

K spôsobu doplnenia členov miestnej volebnej komisie a k ustanoveniu jej nového predsedu sa vyjadrili vypočutí svedkovia, ktorí potvrdili pravdivosť skutočností uvedených v zápisnici „z voľby predsedu MVK zo dňa 2.12.2006“, a teda doplnenie komisie o náhradníka a ustanovenie jej nového predsedu žrebom, tak ako to ustanovuje § 11 ods. 7 volebného zákona. Situáciu, keď nový predseda miestnej volebnej komisie bol ustanovený až v deň konania volieb, teda 2. decembra 2006, ústavný súd nepovažuje za takú, ktorá by mala negatívny dopad na kvalitu plnenia úloh volebnej komisie vo fáze samotných volieb. Predsedom komisie sa totiž stal pôvodný člen volebnej komisie, ktorý v nej pôsobil už od jej počiatočného kreovania, a ako taký sa mal teda zúčastniť prípravy komisie na plnenie úloh podľa volebného zákona. Ústavný súd teda súhrne konštatuje, že miestna volebná komisia (ako aj jej funkcionári) bola kreovaná v súlade s ustanoveniami volebného zákona.

Tvrdenie sťažovateľky týkajúce sa porušenia § 41 volebného zákona bolo vyvrátené svedeckými výpoveďami členov miestnej volebnej komisie, ktorí ako priami účastníci aktu zisťovania volebných výsledkov popreli účasť bývalej starostky obce pri sčítavaní hlasov, rovnako vylúčili akúkoľvek možnosť nezákonnej úpravy hlasovacích lístkov (dopisovanie hlasov).

Pokiaľ ide o spôsob uverejnenia výsledkov volieb, ktoré v obci S. boli síce vyhlásené obvyklým prostriedkom, teda miestnym rozhlasom, ale neboli vyhlásené oprávneným subjektom - miestnou volebnou komisiou (§ 45 volebného zákona), namiesto ktorej ich vyhlásila niekdajšia starostka, ústavný súd konštatuje, že došlo k porušeniu citovaného ustanovenia volebného zákona. Na tomto mieste však opätovne poukazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej dôvodom na vyhlásenie neplatnosti volieb alebo zrušenie ich

výsledku je porušenie volebného zákona dosahujúce takú intenzitu, ktorá v príčinnej súvislosti má za následok nezákonnosť volieb, resp. nezákonnosť ich výsledku (PL. ÚS 14/99, PL. ÚS 32/03). Popísané zistené porušenie ustanovenia § 45 volebného zákona (vzhľadom na skutočnosť, že akt uverejnenie volebných výsledkom je aktom nasledujúcim po fáze zisťovania volebných výsledkov - sčítania hlasov), nemohlo a ani nijakým spôsobom neovplyvnilo výsledok volieb.

Vzhľadom na všetky uvedené závery ústavný súd návrh sťažovateľky na vyhlásenie volieb do Obecného zastupiteľstva obce S. za neplatné podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde zamietol.

2. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde si ústavný súd vyžiadal volebné dokumenty uložené v úschove obce a 14. novembra 2007 v rámci ich preskúmania vykonal kontrolu správnosti sčítania platných hlasov na hlasovacích lístkoch pre voľby poslancov do Obecného zastupiteľstva obce S..

Sčítaním hlasov na ústavnom súde bol zistený tento objektívny stav, ktorý je dokumentovaný v tabuľke (kde sú uvedené aj výsledky podľa zápisnice miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006).

Výsledok hlasovania vo voľbách poslancov do Obecného zastupiteľstva obce S.
(volilo sa 5 poslancov zo 14 kandidátov)

por.č.	Kandidát	Výsledky volieb zistené ústavným súdom	Výsledky volieb podľa zápisnice MVK	Rozdiel hlasov
1	E. B.	21	21	0
2	A. B.	36	36	0
3	M. D.	26	25	+1
4	V. D.	18	16	+2
5	J. F.	20	19	+1
6	E. F.	15	14	+1
7	R. I.	21	19	+2
8	J. K.	17	17	0
9	V. K.	20	19	+1
10	P. L.	21	19	+2

11	J. L.	26	26	0
12	P. M.	21	20	+1
13	A. Z.	15	15	0
14	D. Z.	13	13	0

V rámci preskúmania správnosti sčítania platných hlasov na hlasovacích lístkoch pre voľby poslancov do Obecného zastupiteľstva obce S. ústavný súd zistil, že výsledky uvedené v zápisnici miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006 nie sú v súlade so skutočným stavom hlasovacích lístkov.

Podľa zistení ústavného súdu kandidáti pre voľby poslancov do Obecného zastupiteľstva v obci S. získali tieto počty platných hlasov

36 hlasov: A. B.,

26 hlasov: M. D. a J. L.,

21 hlasov: Ľ. B., R. I., P. L. a P. M.,

20 hlasov: J. F. a V. K.,

18 hlasov: V. D.,

17 hlasov: J. K.,

15 hlasov: Ľ. F. a A. Z.,

13 hlasov: D. Z.

Týmto zistením bolo zároveň preukázané, že miestna volebná komisia v obci S. nesprávne sčítala dosiahnuté hlasy jednotlivých kandidátov pre voľby poslancov do obecného zastupiteľstva (celkovo nezapočítala 11 platných hlasov), čo v prípade dvoch poslanceckých mandátov (zvolených v poradí na 4. a 5. mieste) priamo ovplyvnilo výsledok volieb poslancov do obecného zastupiteľstva v tejto obci.

Postup miestnej volebnej komisie pri sčítaní hlasov považuje ústavný súd za závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré je v príčinnej súvislosti so zisteným výsledkom.

Podľa názoru ústavného súdu došlo v konečnom dôsledku uvedeným konaním miestnej volebnej komisie k porušeniu ústavného volebného práva a jeho princípov

spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti (mutatis mutandis PL. ÚS 17/94).

Podľa § 44 ods. 1 volebného zákona za poslancov obecného (mestského) zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom obvode najväčší počet hlasov.

Je teda evidentné, že prvé tri poslanecké miesta získali kandidáti s týmto počtom hlasov: A. B. – 36 hlasov, M. D. - 26 hlasov, J. L. – 26 hlasov.

Vznikla však situácia, keď pre obsadenie zostávajúcich dvoch poslaneckých miest prichádzajú do úvahy až štyria kandidáti s počtom hlasov 21, a to Ľ. B. (kandidát koalície politických strán S., S., Ľ.), R. I. (kandidát S.), P. L. (kandidát S.) a P. M. (kandidát koalície politických strán S., S., Ľ.).

Podľa § 44 ods. 2 volebného zákona ak vo volebnom obvode získajú dvaja alebo viacerí kandidáti tej istej politickej strany rovnaký počet platných hlasov, je zvolený za poslanca kandidát v poradí na kandidátnej listine príslušnej politickej strany.

Podľa § 44 ods. 3 volebného zákona ak nemožno zistiť, kto je zvolený za poslanca obecného (mestského) zastupiteľstva podľa odseku 2 preto, že ide o kandidátov rôznych politických strán alebo nezávislých kandidátov, miestna volebná komisia určí z nich poslanca žrebom.

V uvedenom prípade nastala situácia predvídaná právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 44 ods. 3 volebného zákona, keď rovnaký počet hlasov (21 hlasov) získali kandidáti rôznych politických strán, konkrétne dvaja kandidáti koalície politických strán S., S., Ľ. a dvaja kandidáti S.

Ústavný súd nad rámec uvedeného v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 11 ods. 9 volebného zákona, podľa ktorého sú volebné komisie a ich útvary zriadené na celé volebné obdobie. V zmysle citovaného ustanovenia § 44 ods. 3 volebného zákona bude teda úlohou miestnej volebnej komisie bezodkladne zvoliť jej zasadnutie a určiť z uvedených

štyroch kandidátov (s rovnakým počtom hlasov 21) dvoch poslancov na zostavajúce dve poslanske miesta (ktoré zostanú po právoplatnosti tohto nálezu neobsadené) žrebom.

Zo zistení a záverov ústavného súdu vyplýva, že kandidáti P. M. a Ľ. B. (uvedení v zápisnici miestnej volebnej komisie o výsledku volieb do Obecného zastupiteľstva v obci S. z 2. decembra 2006 ako zvolení kandidáti) síce patria medzi spomínaných štyroch kandidátov, z ktorých budú žrebovaní v zmysle ustanovenia § 44 ods. 3 volebného zákona zostavajúci dvaja poslanci obecného zastupiteľstva, no dosiaľ neboli riadne zvolení.

Podľa ustanovenia § 63 písm. b) zákona o ústavnom súde môže ústavný súd zrušiť napadnutý výsledok volieb.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti žiadala vyhlásiť voľby do Obecného zastupiteľstva v obci S. za neplatné.

Ústavný súd sa musí pri tomto type konania (konanie vo volebných veciach) vzhľadom na jeho účel, ktorým je predovšetkým verejný záujem na tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov, a bol teda zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu, riadiť princípom materiálneho chápania ochrany ústavnosti, a vysporiadať sa tak s každým zisteným a zároveň relevantným porušením zákonnosti alebo ústavnosti volebného procesu.

Ústavný súd v súlade s uvedeným princípom prihliadal tiež na to, že sťažovateľ vo volebných veciach má objektívne, a to už aj z povahy veci patriacej do sféry verejného práva, sťažnú situáciu pri získavaní poznatkov a predkladaní dôkazov o porušení ústavnosti a zákonnosti volieb. Z toho potom vyplýva, že formulácia petitu v takýchto sťažnostiach nemusí vždy zodpovedať reálnemu stavu vecí.

Z uvedených dôvodov a na základe citovaného ustanovenia § 62 zákona o ústavnom súde teda ústavný súd v danom prípade preskúmal napadnuté voľby a rozhodol o predmetnej volebnej sťažnosti aj mimo rámca jej petitu.

Využívajúc právomoc danú zákonom o ústavnom súde ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu, teda rozhodnutie miestnej volebnej komisie (zapísané v zápisnici o výsledku volieb z 2. decembra 2006) v časti týkajúcej sa poslancov L. B. a P. M. zrušil.

Z výrokovej časti (1. bod výroku) tohto nálezu zároveň vyplýva, že nadobudnutím jeho právoplatnosti, ku ktorému dôjde jeho doručením účastníkom konania, zaniká dotknutým poslancom mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce S..

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2008